

กระทู้ถามที่ ๐๒๘/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๒ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง การยกฐานะตำรวจอาสาเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีนโยบายฝึกอบรมผู้นำชุมชนประมาณหมู่บ้านละ ๑๐ คน เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย และหาข่าว การกระทำความผิดต่าง ๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชน ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจากผลการปฏิบัติงานของตำรวจอาสา นับได้ว่าเป็นอาสาสมัครที่ช่วยเหลือทางราชการและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นอย่างมาก จึงขอเรียนถามว่า

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะดำเนินการให้มีกฎหมายรองรับฐานะตำรวจอาสาเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีผลทางกฎหมายโดยสมบูรณ์ได้หรือไม่ เมื่อใด

๒. รัฐบาลจะกำหนดสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควรให้ตำรวจอาสา เช่น ค่าเครื่องแบบ ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน รวมถึงเงินช่วยเหลืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจอาสาได้หรือไม่ เพียงใด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สุรวิทย์ คนสมบูรณ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดชัยภูมิ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๒๘/ร.

ของ นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง การยกฐานะตำรวจอาสาเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง การยกฐานะตำรวจอาสาเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒

ขอเรียนว่า ประเด็นตามกฎหมายของประมวลกฎหมายอาญามี ๒ คำ ได้แก่ “ผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมาย” และ “ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน” อธิบายได้ว่า

๑. “ผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมาย” เป็นถ้อยคำที่อยู่ในมาตรา ๑๓๘ ให้ความหมายจำกัดไว้ กล่าวคือ เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้บุคคลนั้น ๆ มีหน้าที่ต้องช่วยเหลือ เจ้าพนักงานเท่านั้น เช่น สารวัตรกำนัน เป็นผู้ช่วยกำนันตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ๒๔๕๓ มาตรา ๔๔ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๓๗/๒๕๐๓) ทั้งนี้บุคคลใดที่เป็นผู้ต้องช่วยเหลือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ผู้นั้นสามารถไปปฏิบัติหน้าที่โดยที่ไม่ต้องมีเจ้าพนักงานอยู่ในขณะปฏิบัติหน้าที่ก็ได้

๒. “ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน” เป็นถ้อยคำที่อยู่ในมาตรา ๒๘๕ (๓) มีความหมายกว้างว่า “ผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมาย” กล่าวคือ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของเจ้าพนักงาน อาจร้องขอหรือเรียกให้บุคคลใด ๆ ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน เช่น การจับบุคคลตามหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ ในกรณีนี้เจ้าพนักงานจะต้องไปปฏิบัติการหรือกระทำการตามหน้าที่ด้วย หากเจ้าพนักงานไม่ได้ไปปฏิบัติการตามหน้าที่ แต่หากเป็นการสั่งหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นไปทำแทน กฎหมายไม่ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗/๒๕๔๑)

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดไว้ ๒ มาตรา กล่าวคือ

มาตรา ๗๕ ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้เว้นแต่จะเข้าอยู่ในเกณฑ์แห่งมาตรา ๘๒ หรือผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้าและความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ด้วย

มาตรา ๘๒ เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับ จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลผู้อยู่ใกล้เคียงช่วยเหลือจัดการตามหมายจับนั้นก็ได้ แต่จะบังคับให้ผู้นั้นช่วยเหลือโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขาไม่ได้

สำหรับประเด็น “สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะดำเนินการให้มีกฎหมายรองรับฐานะตำรวจอาสาเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีผลทางกฎหมายโดยสมบูรณ์ได้หรือไม่และเมื่อใด”

นั้น ไม่มีกฎหมายใดที่ให้อำนาจสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่งตั้งหรือยกฐานะประชาชนหรืออาสาสมัครเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน เนื่องจากประชาชนหรืออาสาสมัครสามารถเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานได้ตามกฎหมายกำหนดไว้ได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๕ มาตรา ๘๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๕ (๓) ที่กำหนดให้ “กรณีเจ้าพนักงานอาจร้องขอหรือเรียกให้บุคคลใดๆ ช่วยเหลือเจ้าพนักงานโดยที่มีเจ้าพนักงานร่วมปฏิบัติหน้าที่อยู่ด้วย”